

Vejledning til virksomheder omfattet af
hvidvaskloven til vurdering af foreninger
i forhold til risikoen for hvidvask og ter-
rorfinansiering

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	2
2.	Kundekendskabsprocedurer	3
3.	Risikovurdering af foreninger, herunder frivillige foreninger	4
4.	Eksempler på kundekendskabsoplysninger	8
4.1	Når en forening vurderes at have lav eller mellem risiko	9
4.2	Når en forening vurderes at have høj risiko	10
5.	Overvågning og løbende ajourføring	11
	Begrebsforklaring	12

1. Indledning

Den 24. juni 2021 fremlagde *Arbejdsgruppen om foreninger i forhold til hvidvaskloven*¹ et idékatalog med tre konkrete forslag for at lette byrder for både foreninger og pengeinstitutter, når de skal gennemføre kundekendskabsprocedurer, og som samtidig fortsat skal sikre et tilstrækkeligt værn mod hvidvask og terrorfinansiering.

Et af de tre forslag er at udarbejde en model for risikoklassifikation af foreninger. Formålet med modellen er ifølge arbejdsgruppen, at pengeinstitutterne får et værktøj, som pengeinstitutterne vil basere deres risikovurdering af foreninger på, og at foreninger med lav risiko vil opleve, at de skal bruge færre ressourcer på dokumentation, når de klassificeres som lavrisiko. Denne vejledning henvender sig til virksomheder og personer² omfattet af hvidvaskloven og har til formål at vejlede virksomhederne, når de skal risikovurdere foreninger i forbindelse med gennemførelse af kundekendskabsprocedurer i henhold til hvidvaskloven. Formålet med vejledningen er således, at virksomhederne, f.eks. pengeinstitutter, revisorer og bogholdere, skal kunne gennemføre kundekendskabsprocedurer, som svarer til foreningenes reelle risikoprofil, og dermed undgå at indhente flere oplysninger end nødvendigt.

De danske foreninger er af meget forskellig størrelse og oprettet med mange forskellige formål. En lang række foreninger i Danmark er f.eks. sportsforeninger og mindre foreninger, der støtter lokale formål inden for sundhed, natur, kultur m.v. En stor del af disse vil forventeligt kunne vurderes at være i lav risiko for at blive brugt til hvidvask eller terrorfinansiering. Disse foreninger skal dog også risikovurderes af virksomheden ud fra, hvad foreningen konkret laver, dens bestyrelsessammensætning m.v.

Vejledningen indeholder i afsnit 3 en række karakteristika, der skal hjælpe virksomhederne med at risikoklassificere et kundeforhold med en forening. Karakteristikaene i vejledningens afsnit 3 kan anvendes på alle typer af foreninger i det omfang, de giver mening og er relevante i forhold til den enkelte forening. Vejledningen er dog primært udarbejdet på baggrund af oplysninger og drøftelser om almennyttige og frivillige foreninger.³

Vejledningen indeholder i afsnit 4 eksempler på, hvilke kundekendskabsprocedurer virksomhederne kan gennemføre, når en forening har lav, mellem eller høj risiko.

Vejledningen blev første gang udgivet i 2022. Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven)⁴ (herefter "Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven") beskriver generelt, hvordan virksomheder omfattet af hvidvaskloven kan opfylde kravene i hvidvaskloven. Nærværende vejledning supplerer Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven med specifik vejledning om, hvordan virksomheder omfattet af hvidvaskloven kan risikovurdere foreninger i forbindelse med gennemførelse af kundekendskabsprocedurer.

1 Arbejdsgruppen blev nedsat i januar 2021 under ledelse af Finans Danmark med deltagelse af repræsentanter fra relevante organisationer samt med Kulturministeriet, Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og PET som observatører.

2 Virksomheder og personer omfattet af hvidvaskloven omtales i denne vejledning alene som "virksomheder".

3 Vejledningen vedrører som udgangspunkt almennyttige foreninger, herunder frivillige foreninger, og ikke foreninger omfattet af lov om fonde og visse foreninger eller andre foreninger, hvor der ved lov måtte være fastsat specifikke regler om f.eks. reelle ejere.

4 Vejledning nr. 9864 af 28. oktober 2020.

2. Kundekendskabsprocedurer

Det er et grundlæggende princip i hvidvasklovgivningen, at en virksomhed omfattet af hvidvaskloven skal kende sine kunder. Dette gælder også, når kunden er en forening. Formålet med kundekendskabsprocedurer er at forebygge hvidvask og finansiering af terrorisme ved, at virksomheden ved, hvem kunderne er, og hvad der er den enkelte kundes formål med forretningsforbindelsen eller den enkeltstående transaktion eller aktivitet, og hvis relevant, hvorfra kundens midler stammer. Virksomheder, omfattet af hvidvaskloven, er således sammen med en række myndigheder pålagt at varetage den vigtige samfundsopgave, der består i at søge at forebygge og opdage potentiel hvidvask og terrorfinansiering.

Reglerne om kundekendskab indebærer, at en virksomhed, som har en forening som kunde, skal kende foreningen, identificere foreningens reelle ejere samt kontrollere oplysningerne. En almennyttig forenings reelle ejere er ikke defineret eller afgrænset i hverken hvidvaskdirektiverne eller dansk lov. I en kundekendskabsproces vurderes det, at de tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer i en lang række tilfælde kan betragtes som værende de personer, der skal indhentes identitetsoplysninger på.

Det beror på en konkret vurdering, hvordan og hvilke oplysninger virksomheden skal indhente om foreningens reelle ejere, men vurderingen kan aldrig føre til, at der ikke indhentes nogle identitetsoplysninger. Kontrollen af de indhentede identitetsoplysninger skal foretages ud fra en risikovurdering af, hvad der er rimelige foranstaltninger i forhold til den konkrete forening.

Det er således afgørende, at en virksomheds kundekendskabsprocedurer gennemføres ud fra en risikovurdering af det konkrete kundeforhold og dermed tager konkret stilling til den enkelte forening. Det gælder også, selv om den forpligtede virksomhed måtte vælge at outsource kundekendskabsproceduren til en ekstern underleverandør. Ved etablering af et kundeforhold og opnåelse af kendskab til en forening, er det nødvendigt for virksomheden at indhente en række oplysninger om foreningen, før en egentlig risikovurdering kan foretages. Risikovurderingen af foreningen kan efterfølgende gøre det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger, før kundeforholdet reelt set kan etableres.

Ved et allerede etableret kundeforhold vil foreningen have en risikoprofil, som vil være afgørende for mængden af oplysninger, virksomheden løbende skal indhente. En forenings risikoprofil kan ændre sig i løbet af kundeforholdet, afhængigt af hvad foreningen foretager sig. Der er derfor krav om, at virksomheden gennemfører kundekendskabsprocedurerne løbende med et vist interval i hele kundeforholdet, således at oplysningerne om foreningen holdes ajour. Intervallet afhænger af foreningens risiko.

Med den nye hvidvaskforordning, som træder i kraft den 10. juli 2027, fastsættes der specifikke regler for dette interval. For højrisikokunder vil det løbende kendskab skulle foretages en gang om året, mens det løbende kundekendskab for kunder med lav eller mellemrisiko vil skulle foretages som minimum hvert femte år. Kundekendskabsprocedurer skal i øvrigt gennemføres, når en kundes relevante omstændigheder ændrer sig.

Virksomhedens risikovurdering af et kundeforhold skal overordnet omfatte en vurdering af risikoen for, at kunden foretager eller anvendes til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Virksomheden

kan i risikovurderingen inddrage oplysningerne om kundens reelle ejere, hvilke produkter eller ydelser kunden ønsker, om der er geografiske forhold, som skal tages i betragtning, og hvilke leveringskanaler der er til kunden. Endvidere skal der i virksomhedens risikovurdering af et kundeforhold indgå kundeforholdets formål, omfang, regelmæssighed og varighed.

Virksomhedens risikovurdering af det enkelte kundeforhold beror således på en konkret vurdering, hvor virksomheden skal forholde sig til hver faktor, og hvad de tilsammen indikerer for kundens risikoprofil. Det er således nødvendigt, at virksomheden ved etablering af nye kundeforhold og løbende indsamler tilstrækkelig viden om kunden til at kunne foretage denne risikovurdering.

Risikovurderingen skal herunder inddrage de faktorer, som følger af hvidvasklovens bilag 2 og 3. Bilagene oplister faktorer, der kan være tegn på henholdsvis begrænset (dvs. lav) og øget (dvs. høj) risiko.

En risikovurdering kan aldrig føre til, at der *ikke* skal foretages kundekendskabsprocedurer på en kunde, herunder en forening. En risikovurdering kan føre til, at virksomheden – hvis kunden vurderes som værende lavrisiko – kan nøjes med at gennemføre lempede kundekendskabsprocedurer.

Når en forening er ny kunde i en virksomhed, vil omfanget af kundekendskabsoplysninger, som virksomheden vil skulle indhente, ofte være større, end når foreningen har været kunde gennem længere tid. Ved et længerevarende kundeforhold kan virksomheden bruge kundehistorikken og sin overvågning af foreningens aktiviteter og transaktioner til at verificere nogle af kundekendskabsoplysningerne, herunder om foreningens faktiske adfærd stemmer overens med de oplysninger, som virksomheden har om foreningen. Ved nye kundeforhold skal der således ofte flere oplysninger til, før virksomheden kan fastlægge et tilstrækkeligt kendskab til foreningen. Jo mere fyldestgørende og præcist en forening kan besvare virksomhedens spørgsmål om, hvem man er, hvilke aktiviteter man forventer at foretage sig osv., jo bedre kan virksomheden fra starten risikoklassificere foreningen korrekt.

Det er ganske sædvanligt at have kunder med høj risiko. Virksomheder skal imødekomme og risikostyre de høje iboende risici ved at gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer, øget overvågning, yderligere kontroller m.v. Hvidvaskreglerne foreskriver således ikke, at virksomhederne skal afvikle kundeforhold, blot fordi kunderne har en høj risiko.

I dag er en bred kreds af virksomheder og visse foreninger forpligtet til at registrere oplysninger om deres reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system. Foreninger, der ikke er omfattet af en lovbestemt pligt til at lade sig og sine reelle ejere registrere i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR), kan frivilligt vælge at lade sig registrere i CVR som frivillig forening.

EU's hvidvaskforordning træder i kraft den 10. juli 2027. Kravene i EU's hvidvaskforordning forventes at ville medføre, at almennyttige foreninger, herunder frivillige foreninger, vil blive omfattet af pligten til at registrere oplysninger om reelle ejere og dermed en række oplysninger om foreningen.

3. Risikovurdering af foreninger, herunder frivillige foreninger

Når en virksomhed skal gennemføre kundekendskabsprocedurer på en forening, som ønsker at

etablere en forretningsforbindelse, skal virksomheden, som nævnt ovenfor, foretage en risikovurdering af foreningen. Ved vurderingen af foreningens risiko vil det være relevant, at virksomheden inddrager nedenstående karakteristika i sin risikovurdering af foreningen. Disse kriterier er også relevante at inddrage ved løbende overvågning af eksisterende kundeforhold.

Udover de anførte karakteristika skal virksomhederne altid inddrage viden om særlige forhold i foreningen i den samlede risikovurdering. Her tænkes særligt på afvigelser i det oplyste forretningsomfang, som virksomheden bliver opmærksom på under kundeforholdet.

Virksomhederne skal gennemføre en ny risikovurdering, hvis de bliver bekendt med nye særlige forhold i foreningen. Det gælder både forhold, der taler for en lempelse henholdsvis en skærpelse af risikovurderingen.

Risikovurderingens fokus er hvidvask og terrorfinansiering. Hvidvask vil f.eks. være kendetegnet ved en betydelig finansiell volumen, som strømmer igennem foreningen, eller et stort kontantflow. Terrorfinansiering kan have en langt lavere volumen og vil ofte være karakteriseret ved uklare anskaffelser af midler og transaktioner til og fra udlandet. Risikoparametrene for hvidvask og terrorfinansiering er således forskellige.⁵

Nedenfor følger tre tabeller, der angiver konkrete risikofaktorer og karakteristika, som vil være relevante at inddrage og anvende, når virksomheder skal risikoklassificere en forening, så foreningen får den risikoscore (lav, mellem eller høj) som svarer til den reelle risiko den pågældende forening har.

Tabel 1 indeholder en opstilling af de typer af foreninger, som i udgangspunktet kan karakteriseres som lav risiko.

Uanset tabel 1 indeholder tabel 2 og 3 karakteristika, som indikerer, at et forretningsforhold med en forening indebærer henholdsvis begrænset eller øget risiko.

Karakteristikaene fra tabel 2 og 3 er således relevante at inddrage i en forenings samlede risikoscore, hvor karakteristika fra tabel 2 begrænser en forenings risiko, mens karakteristika fra tabel 3 øger en forenings risiko. Det vil være en samlet vurdering af karakteristikaene fra begge tabeller, som skal afgøre en forenings risikoklassifikation, som værende henholdsvis lav, mellem eller høj.

Tabel 1. Som udgangspunkt vil foreninger nævnt i tabel 1 kunne klassificeres som lav risiko⁶:

Karakteristika	Forklaring
Foreninger med født medlemskab, f.eks. ejerforeninger, almene boligforeninger, andelsboligforeninger, gårdlaug, antenneforeninger m.fl.	Disse typer foreningers aktiviteter er snævert afgrænset til foreningernes specifikke formål.

⁵ <https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Information-om-udvalgte-tilsynsomraader/Hvidvask/Links-vedr-hvidvask>

⁶ Foreninger kan være organiseret forskelligt – nogle har et samlet CVR-nummer for hele foreningen på landsplan, andre har selvstændige CVR-numre for samtlige lokalafdelinger. Der bør i det følgende tages udgangspunkt i, at organisationer under samme landsforening er del af den samme landsforening uanset CVR-organisering.

Tabel 2. Følgende karakteristika kan *begrænse* en forenings risiko:

Karakteristika	Forklaring
Foreninger, som virksomheden har et eksisterende og betryggende kendskab til, og som ikke har aktiviteter eller transaktioner, der i øvrigt giver anledning til bekymring.	Det tillægges risikoreducerende værdi, såfremt virksomheden har et eksisterende betryggende engagement med foreningen.
Foreninger karakteriseret ved kontinuerligt begrænset omsætning, indestående eller lavt kontantflow.	Ved begrænset omsætning og lavt kontantflow er risikoen for hvidvask begrænset. Risikoen for terrorfinansiering vil typisk ikke være løbsafhængig, men knytte sig til mistænkelig eller uklar anskaffelse af midler, manglende transparens og demokratiske processer samt internationale transaktioner.
Foreninger, som i forbindelse med offentlige tilskud eller bevillinger gennemgår en betryggende kontrol af formål, aktiviteter og transaktioner.	Den risikoreducerende effekt vil bero på karakteren af myndighedskontrollen, der kan variere fra særdeles intensiv til at være mere formel. Det, at en forening modtager midler fra offentlige puljer, er ikke i sig selv risikoreducerende, men eksempelvis kontrol af regnskaber, revisionskrav mv. vil have en risikoreducerende effekt.
Foreninger, som har et demokratisk formål og er demokratisk opbygget.	Såfremt foreningen er demokratisk orienteret og organiseret, ikke bare formelt, men også reelt, vil det vanskeliggøre kriminalitet foranstaltet af et eller få individer, idet risikoen for opdagelse internt i foreningen må antages at være betydelig.
Foreninger, som er landsdækkende eller repræsenteret i flere landsdele, eller foreningen er medlem af en hoved- eller landsorganisation.	Disse foreninger vil typisk være en del af et organisatorisk fællesskab, hvor der dels er en højere grad af kontrol, men også flere og fælles ressourcer til finansielle og juridiske udfordringer og løsninger. Det må forventes, at foreningen i dialog med virksomheden, eksempelvis sin bank eller revisor, kan beskrive sine organisatoriske forhold, og hvordan de påvirker foreningens risici. Eksempelvis ved juridisk bistand, fælles procedurer, udbredelse af best practice mv.
Foreninger, som har professionel ledelse.	Her tænkes der på (typisk landsdækkende) foreninger med ressourcer til interne kontroller, professionelt sekretariat mv. Disse foreninger vil ofte have egne jurister og regnskabskyndige ansat, hvilket kan reducere risikoen for hvid-

	vask og terrorfinansiering. Foreninger med ekstern revision eller offentlige beretninger og regnskaber vil have en lavere risiko for kriminelle aktiviteter.
Foreninger, som har betryggende interne compliancemekanismer til håndteringen af transaktioner af statslige eller overstatslige puljemidler til udlandet.	Der fokuseres her på foreningens interne processer og strukturer for transaktioner til udlandet, herunder i særdeleshed foreningens vurdering og håndtering af risiko for terrorfinansiering. For så vidt angår statslige eller overstatslige puljemidler bør det vurderes, om der er tale om puljemidler fra legitime, demokratiske aktører.

Tabel 3. Følgende karakteristika kan øge en forening risiko:

Karakteristika	Forklaring
Foreninger, som indsætter eller hæver større kontantbeløb, som ikke kan knyttes til konkrete aktiviteter.	Her tænkes typisk på indsamlede kontanter, hvis oprindelse eller anvendelse der ikke kan redegøres betryggende for via eksempelvis en dækkende indsamlingstilladelse.
Foreninger, som har indsamlingsaktiviteter udenfor egen medlemskreds, der ikke håndteres på betryggende vis.	Her er fokus på, om foreningen har søgt og fået tilladelse eller godkendelse til indsamlingen via indsamlingsnævnet, har procedurer for regnskabsaflæggelse, dokumentation for midlernes håndtering og anvendelse m.v.
Foreninger, som har finansielle transaktioner ud af Danmark eller økonomiske aktiviteter udenfor Danmark, der er forbundet med særlige risici.	Der fokuseres her på donationer eller projekter med relation til især konfliktzoner eller geografiske områder med ineffektive ordninger til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. ⁷ Her tænkes ikke på f.eks. statslige eller overstatslige puljemidler til f.eks. hjælpeorganisationer, der er underlagt særskilte compliancekrav.
Foreninger, som er etableret til erhvervsmæssige formål, f.eks. pengeoverførselsvirksomhed eller lotteri/spil.	Virksomheden skal vurdere, om foreningen er konstrueret som dække for erhvervsmæssige og/eller finansielle aktiviteter, der ikke knytter sig til foreningens formål, eller hvor foreningen er uegnet som formel ramme. Tilsvarende skal

⁷ <https://erhvervsstyrelsen.dk/terrorfinansiering-og-sanktionslister>,
<https://um.dk/da/Udenrigspolitik/folkeretten/sanktioner/>,

	virksomheden vurdere, om foreningens reelle primære aktiviteter ligger udenfor foreningens formål.
Foreninger, som har aktiviteter, der kan anvendes til hvidvask.	Her tænkes eksempelvis på lotterier eller anden aktivitet, hvor der udloddes eller bortgives værdier i mistænkeligt omfang. Eksempelvis hvor der er tale om uoverensstemmelser mellem foreningens størrelse og kapacitet og udlodningen, eller hvor omsætningen for aktiviteten er usædvanligt høj. Fokus er på aktiviteter over 15.000 kroner årligt, som angivet i § 27 i bekendtgørelse om almennyttige lotterier.
Virksomheden har kendskab til påfaldende transaktioner, f.eks. kontantudbetaling af løn, sammenblanding af forenings- og privatøkonomi og lignende.	Her tænkes på tilfælde hvor virksomheden, f.eks. en bank, konstaterer eller mistænker sammenblanding mellem forenings- og privatøkonomi, mistanke om kontant lønudbetaling, rolleforvirring mellem foreningens daglige ledelse og underleverandører m.v.
Foreninger, som modtager donationer fra udlandet, der ikke kommer fra overstatslige eller statslige kilder (dvs. ikke f.eks. FN, EU eller USAID-midler).	Her tænkes på donationer fra udenlandske enheder, f.eks. fonde, foreninger, virksomheder eller personer. Dog ikke donationer eller tildelinger fra legitime aktører som demokratiske stater eller overstatslige aktører.
Foreninger, som modtager donationer eller andre overførsler i kryptovaluta.	Virksomheden skal vurdere, om eventuelle transaktioner i kryptovaluta er forbundet med øget risiko, eller om det er en naturlig del af foreningens virke.

En eventuel klassificering af en forening som lav, mellem eller høj risiko skal bero på en gennemgang af foreningens samlede engagement, ledelse, herunder om der i ledelsen indgår én eller flere politisk eksponerede personer (PEP'er), og forretningsmodel m.v. Foreningens risikoklassifikation vil herefter få betydning for, hvor ofte oplysningerne skal opdateres og intensiteten i overvågningen af foreningen.

Det forhold, at en forening er vurderet til at have høj risiko, betyder ikke nødvendigvis, at foreningen skal vurderes som mistænkelig. Det er muligt at imødekomme dele af de iboende risici ved korrekt risikostyring, både blandt virksomhederne og blandt foreningerne. Foreninger med høj risiko vil blive bedt om yderligere dokumentation i forhold til foreninger med lavere risiko, herunder dokumentation for forretningsomfang, risikostyring m.v.

4. Eksempler på kundekendskabsoplysninger

Dette afsnit indeholder konkrete eksempler på, hvordan en kundekendskabsprocedure udføres, når en forening vurderes at have henholdsvis lav, mellem og høj risiko. Foreningens risikoniveau kan først endeligt vurderes af virksomheden, når de oplysninger, der er relevante, er indhentet.

Uanset hvilken risiko for hvidvask eller terrorfinansiering, en virksomhed vurderer, at en forening har, skal virksomheden altid indhente nogle grundoplysninger om foreningen, som navn på foreningen og som udgangspunkt CVR-nr. Hvis foreningen ikke har et CVR-nr., skal virksomheden indhente lignende identitetsoplysninger. Se nærmere nedenfor under afsnit 4.1 om foreninger med lav risiko.

Virksomheden skal derudover som led i sine kundekendskabsprocedurer *identificere* foreningens reelle ejere. En reel ejer er den eller de fysiske personer, der i sidste ende ejer eller kontrollerer en forening (som udgangspunkt mere end 25 pct. af ejerandelene eller stemmerettighederne). Foreninger har typisk ikke reelle ejere på samme måde, som virksomheder har, og derfor vil det ofte være foreningens daglige ledelse, der betragtes som foreningens reelle ejere.

Det beror på en konkret vurdering af den enkelte forening og dennes forhold, herunder hvordan vedtægterne er udformet, hvem der i en kundekendskabsproces skal indhentes identitetsoplysninger på. Når det omhandler spørgsmålet om indhentelse af kundekendskabsoplysninger, kan det ofte i lav- og mellemrisikosituationer være tilstrækkeligt at indhente identitetsoplysninger på de tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer (f.eks. formand og kasserer) i foreningen.

Virksomheden skal dog foretage en konkret vurdering af, om det er nødvendigt at indhente og kontrollere yderligere identitetsoplysninger, hvis virksomheden f.eks. måtte have anledning til at tro, at andre bestyrelsesmedlemmer end de tegningsberettigede reelt kontrollerer foreningen, enten pga. foreningens vedtægter eller pga. konkrete forhold i øvrigt. I vurderingen bør desuden indgå oplysninger om, hvem i foreningen, som faktisk har adgang til banken, og som kan gennemføre transaktioner på vegne af foreningen.

Har foreningen en høj risiko, skal virksomheden ligeledes være opmærksom på, om det vil være relevant, som led i skærpede kundekendskabsprocedurer, at indhente og kontrollere identitetsoplysninger på samtlige bestyrelsesmedlemmer.

Virksomheden skal indhente identitetsoplysninger på foreningens reelle ejere. Identitetsoplysninger er navn og som udgangspunkt CPR-nr. Herudover skal virksomheden gennemføre rimelige foranstaltninger for at *kontrollere* den eller de reelle ejeres identitet, f.eks. ved at indhente kopi af pas eller kørekort. Godkendelse ved MitID kan også anvendes. Ved lav- eller mellemrisikokunder kan MitID stå alene som kontrolkilde.

Både identifikation og kontrol af en forenings reelle ejere skal sikre, at virksomheden ved, hvem der i sidste ende kontrollerer foreningen, herunder kan disponere over foreningens midler.

4.1 Når en forening vurderes at have lav eller mellem risiko

Vurderer virksomheden, at et kundeforhold med en forening udgør lav eller mellem risiko, kan virksomhedens kundekendskabsprocedurer ved etablering af et kundeforhold begrænse sig til:

- 1) Foreningens navn og eventuelle CVR-nr. eller lignende.
- 2) Foreningens vedtægter og evt. stiftelsesdokument, og hvis foreningen er registreret i CVR, ekstrakt af foreningens registrerede oplysninger⁸.

⁸ Det skal bemærkes, at CVR-registreret kun kan anvendes som kontrolkilde af foreningens oplysninger, idet frivillige foreninger alene bliver registreret med en foreningsrepræsentant, når foreningen lader sig frivilligt registrere. En frivillig forenings reelle ejere fremgår derfor ikke af CVR-registeret.

- 3) Identitetsoplysninger i form af navn og CPR-nummer på de reelle ejere af foreningen, f.eks. formand og kasserer.
- 4) At sammenholde identitetsoplysningerne for de tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer med oplysninger i CPR-registreret og eventuelt indhente kopi af pas, kørekort, sundhedskort eller godkendelse ved MitID.
- 5) Oplysninger om formål og tilsigtet beskaffenhed med forretningsforbindelsen.

En vurdering af den konkrete forening kan føre til, at virksomheden finder det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger om foreningen, f.eks. kopi af pas og sundhedskort for *alle* medlemmer af bestyrelsen, selvom foreningen vurderes at have lav eller mellem risiko. Som nævnt ovenfor kan dette f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden måtte have anledning til at tro, at andre bestyrelsesmedlemmer end de tegningsberettigede reelt kontrollerer foreningen, pga. formuleringen af foreningens vedtægter eller pga. andre konkrete forhold.

Tilsvarende kan det ud fra en konkret vurdering være nødvendigt for en virksomhed at indhente oplysninger om en forenings brug af kontanter, herunder midlernes oprindelse, hvis brugen af kontanter i foreningen har en vis størrelse.

Hvis en virksomhed vurderer, at en forening udgør lav risiko for hvidvask og terrorfinansiering, kan virksomheden anvende lempede kundekendskabsprocedurer. Lempede kundekendskabsprocedurer betyder, at alle kundekendskabskravene skal opfyldes, men at de kan opfyldes med et minimum af foranstaltninger. Virksomheden kan således indhente færre oplysninger og gennemføre mindre kontrol for en lavrisikokunde end for en kunde, der er forbundet med højere risiko.

Lempede kundekendskabsprocedurer kan ligeledes betyde, at virksomheden opdaterer foreningens kundekendskabsoplysninger sjældnere end for andre kunder, samt at virksomheden alene overvåger foreningens transaktioner og aktiviteter i et mere begrænset omfang end virksomheden f.eks. overvåger kunder med en højere risikoprofil. En forening, som vurderes at være lavrisiko, vil dermed kunne blive mødt med færre dokumentationskrav fra sit pengeinstitut og som følge heraf opleve færre byrder.

Hvis en virksomhed vurderer, at en forening udgør mellem risiko for hvidvask og terrorfinansiering, skal virksomheden løbende gennemføre almindelige kundekendskabsprocedurer.

4.2 Når en forening vurderes at have høj risiko

Vurderer virksomheden, at et kundeforhold med en forening udgør en høj risiko, skal virksomheden ved etablering af kundeforholdet gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer, som f.eks. kan omfatte:

- 1) Foreningens navn og eventuelle CVR-nr. eller lignende.
- 2) Foreningens vedtægter og evt. stiftelsesdokument og, hvis foreningen er registreret i CVR, ekstrakt af foreningens registrerede oplysninger.
- 3) Oplysninger fra Skatteforvaltningen.
- 4) Identitetsoplysninger i form af navn og CPR-nummer på de reelle ejere af foreningen. Dette kan være f.eks. formand og kasserer. Ud fra en konkret vurdering kan det også omfatte hele bestyrelsen.
- 5) Kopi af pas eller kørekort på de reelle ejere, hvorefter virksomheden sammenholder oplysningerne med oplysninger fra CPR. MitID kan også anvendes, men kan ikke stå ale-

ne som kontrolkilde ved en højrisiko kunde.

- 6) Oplysninger om formålet og tilsigtet beskaffenhed med forretningsforbindelsen. Dette kan f.eks. være oplysninger om, hvorvidt der modtages donationer og i givet fald forventet omfang samt oplysninger om, hvorvidt der foretages indsamlinger, der ligger ud over kontingenter og i givet fald forventet omfang.

En virksomhed skal altid konkret vurdere, om det er relevant at indhente yderligere oplysninger. Dette gælder i særlig grad, når der er tale om en højrisikokunde.

Hvis en forening vurderes at have høj risiko, er virksomheden i henhold til hvidvasklovens § 17 pålagt at gennemføre skærpede kundekendskabsprocedurer, som skal anvendes udover de almindelige kundekendskabsprocedurer. Dette indebærer, at virksomheden kan være forpligtet til bl.a. at indhente yderligere oplysninger om kunden og kundens reelle ejere. Dette kan være oplysninger som adresse, formue og midlernes oprindelse samt yderligere oplysninger om kundens formål og den tilsigtede beskaffenhed med kundeforholdet. Ønsker en kunde f.eks. at indsætte et stort beløb, kan det være relevant, at virksomheden indhenter oplysninger og dokumentation for oprindelsen af de midler, som kunden ønsker at indsætte.

Skærpede kundekendskabsprocedurer kan også betyde, at virksomheden beslutter at gennemføre kundekendskabsprocedurer oftere i løbet af kundeforholdet og løbende gennemgå kundens transaktioner.

5. Overvågning og løbende ajourføring

Virksomheden skal løbende overvåge kundeforholdene. Kravet gælder både i forhold til overvågning af de transaktioner, som kunden foretager, og i forhold til andre af kundens aktiviteter, generelt betegnet kundens adfærd, som virksomheden f.eks. får kendskab til gennem den almindelige kontakt med kunden eller via andre kilder, som f.eks. medier. Formålet med overvågningen er blandt andet at afdække, om den enkelte kundes adfærd, herunder kundens transaktioner og aktiviteter, er i overensstemmelse med virksomhedens kendskab til kunden.

Virksomheden skal i den forbindelse løbende ajourføre sit kendskab til kunden, også når denne er en forening. Det betyder, at en forening kan opleve at blive bedt om oplysninger af virksomheden f.eks. sin bank, også selv om foreningen har været kunde i banken i mange år. Det kan også være, at der er forhold i foreningen, der medfører, at virksomheden skal bruge nye oplysninger. Det kan f.eks. være, hvis der sker udskiftning af foreningens formand, kasserer eller – hvis relevant – i bestyrelsen i øvrigt, foreningen ændrer sine vedtægter væsentligt eller andre forhold, som ikke direkte er affødt af ændringer hos foreningen.

Virksomhedens risikovurdering af foreningen kan ændre sig gennem tiden. En forening kan således vurderes at have lav eller mellem risiko ved etablering af kundeforholdet, men overvågningen kan resultere i, at virksomheden ved en løbende ajourføring vurderer, at foreningen har en høj risiko, og dermed vil der skulle indgives yderligere oplysninger. Det kan både være identifikationsoplysninger om bestyrelsesmedlemmerne og oplysninger om kundeforholdets formål og tilsigtede beskaffenhed samt eventuelt oplysninger om midlernes oprindelse. Omvendt kan foreningen ved kundeforholdets etablering blive vurderet til at have en høj risiko, men senere gennem virksomhedens opbygning af et bedre kendskab til foreningen blive vurderet til at have en lavere risiko. Foreningen vil i disse tilfælde typisk skulle indgive færre oplysninger til banken.

Begrebsforklaring

Nedenfor forklares nogle af de begreber, der anvendes i vejledningen.

Begreb	Forklaring
Kundekendskabsprocedurer	Det er et grundlæggende princip i hvidvasklovgivningen, at virksomheden skal kende sine kunder. Formålet med kundekendskabsprocedurer er at forebygge hvidvask og finansiering af terrorisme ved, at virksomheder ved, hvem deres kunder er, og hvad der er kundens formål med kundeforholdet. For yderligere henvises til Del 3 - Kundekendskabsprocedurer i Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven.
Lempede kundekendskabsprocedurer	Virksomheden kan ud fra en risikovurdering anvende lempede kundekendskabsprocedurer i forhold til de kunder, der vurderes at have en begrænset risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme. Lempede kundekendskabsprocedurer betyder, at alle kundekendskabskravene skal opfyldes, men at de kan opfyldes med et minimum af foranstaltninger. Virksomheden kan således indhente færre oplysninger og gennemføre mindre kontrol for en lavrisikokunde end for en kunde, der er forbundet med højere risiko. For yderligere henvises til afsnit 16 i Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven.
Skærpede kundekendskabsprocedurer	Skærpede kundekendskabsprocedurer skal anvendes ud over de almindelige kundekendskabsprocedurer. I vurderingen skal virksomheden tage de højrisikofaktorer i betragtning som fremgår af bilag 3 til hvidvaskloven, samt andre højrisikofaktorer, som vurderes at være relevante. For yderligere henvises til afsnit 14 i Finanstil-

	synets vejledning til hvidvaskloven.
Risikovurdering	Virksomheder skal gennemføre en risikovurdering af det konkrete kundeforhold. Risikovurderingen omfatter overordnet en vurdering af risikoen for hvidvask og/eller finansiering af terrorisme forbundet med det enkelte kundeforhold. Risikovurderingen skal inddrage de faktorer, som følger af hvidvasklovens bilag 2 og 3. Bilagene opremser faktorer, der kan være tegn på henholdsvis begrænset og øget risiko. For yderligere henvises til afsnit 13 i Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven.
Reelle ejere	En kundes reelle ejer er den eller de fysiske personer, der i sidste ende ejer eller kontrollerer kunden, eller den eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller aktivitet gennemføres. Foreninger har typisk ikke reelle ejere på samme måde, som virksomheder har, og derfor vil det ofte være foreningens daglige ledelse, der betragtes som foreningens reelle ejere. De tegningsberettigede bestyrelsesmedlemmer vil i en lang række tilfælde kunne betragtes som værende de personer, der skal indhentes identitetsoplysninger på.
Tegningsberettiget	Den eller de personer, der er tegningsberettiget i foreningen og kan dermed handle og underskrive på foreningens vegne. Det er typisk formanden og kassereren eller formanden/kassereren og et andet bestyrelsesmedlem, som er tegningsberettigede. Af foreningens vedtægter fremgår, hvem er er tegningsberettiget.
Ajourføring af oplysninger	Oplysninger, dokumenter og data, der er indhentet om en kunde, skal løbende ajourføres

	med henblik på, at virksomheden kan vurdere, om kundens forhold og kundeforholdets risiko er ændret. Virksomheden kan f.eks. beslutte, at ajourføring af oplysninger om kunder, der er inddelt i forskellige risikoklassifikationer, kan ske med forskellige intervaller, afhængig af om risikoen er lav, mellem eller høj. For yderligere henvises til afsnit 9.9. i Finanstilsynets vejledning til hvidvaskloven.
Lav risiko	Lav risiko dækker over faktorer, hvor der er begrænset risici for hvidvask og/eller terrorfinansiering.
Mellem risiko	Mellem risiko referer til en risikokategori, der ligger mellem lav og høj risiko, men som ikke i hvidvaskloven er nærmere defineret. Ved mellem risiko vil der foreligge faktorer, der øger risikoen for hvidvask og/eller terrorfinansiering ift., hvad der gælder for kundeforhold med lav risiko.
Høj risiko	Høj risiko dækker over faktorer, hvor der er øget risici for hvidvask og/eller terrorfinansiering.